

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ланкіна В. В.

здобувачка вищої освіти

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука»

ORCID ID: 0009-0005-1246-8406

У статті розглядається використання інтернет-ресурсів та інтернет-технологій в освітньому середовищі й на уроках англійської мови. Досліджено особливості формування дослідницької компетентності учнів за допомогою інтернет-ресурсів та інтернет-технологій, урахувавши зміст і функції їх упровадження в навчальний процес. Виокремлено позитивні фактори впливу інтернету на освіту, можливості й умови використання сучасних онлайн-ресурсів. У сучасних умовах, коли освітні системи реформуються, тип шкіл перетворюється на гімназії та академічні ліцеї, необхідно звернути увагу на актуальність дослідження використання інтернет-технологій як засобу формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови. Зміни в освіті вимагають нових підходів до навчання, використання сучасних методів і прийомів для розвитку ключових компетентностей учнів, серед яких важливе місце посідає дослідницька компетентність. Не менш важливим є постійний розвиток учителів і підвищення їхньої кваліфікації у використанні сучасних інтернет-ресурсів і технологій на уроках. Із вимогами сьогодення, в умовах війни і таких пандемій, як Covid-19, на ринку праці й, відповідно, в освіті з'являються нові вдосконалені інтернет-технології. ШІ (штучний інтелект) – новий розділ комп'ютерної лінгвістики й інформатики, який змінює та може бути використаний, щоб змінити підхід до навчання. За допомогою ШІ вчитель може сам або разом з учнями створювати нові інтернет-ресурси.

Мета дослідження полягає у вивченні умов формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови за допомогою використання інтернет-технологій. Об'єктом дослідження є процес формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови, а предметом – інтернет-технології й інтернет-ресурси як засоби формування дослідницької компетентності учнів.

Ключові слова: інтернет-технології, інтернет-ресурси, дослідницька компетентність.

Lankina V. V. The usage of Internet technologies and Internet resources as a means of forming students' research competence in English lessons

The article examines the use of Internet resources and Internet technologies in the educational environment and English lessons. Peculiarities of the formation of research competence of students with the help of Internet resources and Internet technologies were studied, taking into account the content and functions of their introduction into the educational process. Positive factors of the Internet's impact on education, opportunities, and conditions for using modern online resources are singled out. In modern conditions, when educational systems are being reformed, the type of schools is turning into gymnasiums and academic lyceums, it is necessary to pay attention to the relevance of research on the use of Internet technologies as a means of forming the research competence of students in English lessons. Changes in education require new approaches to learning, and the use of modern methods and techniques for the development of students' key competencies, among which research competence occupies an important place. Equally important is the continuous development of teachers and the improvement of their qualifications in the use of modern Internet resources and technologies in lessons. With today's requirements, in the conditions of war and pandemics such as COVID-19, new and improved Internet technologies appear in the labor market and, accordingly, in education. AI (Artificial Intelligence) is a new branch of computational linguistics and informatics that is changing and can be used to change the approach to learning. With the help of AI, the teacher can create new Internet resources by himself or together with students.

The purpose of the study is to study the conditions for the formation of students' research competence in English lessons using Internet technologies. The object of the study is the process of forming students'

research competence in English lessons, and the subject of the study is Internet technologies and Internet resources as a means of forming students' research competence.

Keywords: *Internet technologies, Internet resources, research competence.*

Вступ. Використання інтернет-технологій є однією з найбільш дискусійних тем серед науковців, освітян і батьків учнів. Одні наголошують на вагомості застосування спеціальних методик уведення інтернет-ресурсів в освітній процес, інші наполегливо рекомендують не використовувати інтернет-технології на уроках і говорять про шкідливість цих ресурсів для здобувачів освіти.

Незважаючи на суперечливість питання, технологічний розвиток набуває все більше обертів, інтернет-технології продовжують займати лідерські позиції в використанні для освітніх і наукових потреб.

Розробники інтернет-сайтів і фахівці з програмування щодня розробляють сайти з освітнім наповненням як для учнів, так і для вчителів. Питання відповідної освіти педагогічних працівників щодо використання сучасних інтернет-ресурсів та інтернет-технологій набуло дискусійності ще за часів поширення Covid-19, і його важливість ще раз зпостала на початку повномасштабної війни росії проти України. Курси підвищення кваліфікації вчителів набули формату онлайн-форми навчання за допомогою ресурсів дистанційних технологій.

Питання дослідження використання інтернет-технологій як засобу формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови є актуальним сьогодні. В умовах реформування освіти, зміни типу шкіл на гімназії та академічні ліцеї навчання учнів потребує нових підходів, використання сучасних методів і прийомів на уроках для формування ключових компетентностей учнів, однією з яких є дослідницька компетентність.

Метою дослідження є вивчення питання умов формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови через використання інтернет-технологій.

Об'єктом дослідження є формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови, а предметом – інтернет-технології й інтернет-ресурси як засоби формування дослідницької компетентності.

Методи та методики дослідження.

Для дослідження цього питання використанні такі методи, як спостереження, порівняння, індукція й дедукція, аналіз.

Упровадження інтернет-ресурсів та інтернет-технологій в освітній процес і їх вплив на учнів вивчало багато зарубіжних та українських науковців, серед них – J. Hussain, J. Nutta, Ma. Hartoyo, O. Дущенко, Н. Юрійчук, В. Мізюк і багато інших. Дослідженням питання використання інтернет-технологій на уроках англійської мови займалися такі вчені, як С. Яблоков, М. Карпушина, І. Шумило, Н. Ічанська, С. Сіровий, А. Птушка, А. Коломієць та інші.

У статті «Використання інтернету в освіті: досвід зарубіжжя» О. Дущенко розглядає й аналізує процес упровадження, використання інтернет-технологій в освіті зарубіжних країн. Автор згадує різні інтернет-ресурси для навчання вчителів та учнів, наголошуючи на тому, що кожного року в міжнародних дослідженнях PISA та PIRLS країни Європейського Союзу аналізують доступ учнів і педагогічних працівників до мультимедійних технологій, вивчають рівень компетентності учнів і вчителів у сфері використання мультимедійних засобів. У списку лідерів за забезпеченням доступу викладачів до інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та стимулювання їх використання в навчальному процесі перше місце посідає Велика Британія. У Великобританії для оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів найчастіше використовуються такі інструменти, як створення й управління блогів і веб-сайтів та управління ними, спільна робота у віртуальних спільнотах та участь у проєктах. О. Дущенко вважає, що ресурси інтернету, освітні мережі, що базуються на ньому, загалом включають інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), які не лише сприяють учням у здобутті знань з різних предметів, а й спонукають їх до творчого підходу до навчання, застосовуючи при цьому інноваційні технології та методи [2, с. 36].

Н. Войтович та А. Найдьонова в методичних рекомендаціях «Використання хмарних технологій Google та сервісів Web 2.0 в освітньому процесі» визначають основні шляхи застосування вебтехнологій у педагогічній діяльності, а саме: дослідження, створення дидактичних матеріалів, співробітництво й комунікація, публікація особистих робіт, ведення дистанційного навчання [1, с. 27].

Н. Юрійчук у статті «Використання інтернет-ресурсів на уроках української мови» зауважує, що під час уроку учні займаються пошуком інформації з метою розвитку навичок орієнтації в інформаційному просторі. Оскільки учні, перебуваючи в інтернеті, можуть зануритися в нову реальність і втратити фокус на своїй основній меті, завдання вчителя полягає в тому, щоб навчити їх уміння зосереджуватися на головних цілях під час користування мережею. Серед основних варіантів інтернет-ресурсів для навчання автор виділяє хмарні сервіси, такі як Google Drive, додатки Google, YouTube. Головними перевагами використання інтернет-ресурсів автор вважає доступність навчальних матеріалів у будь-якому місці й часі, можливість одночасної спільної діяльності учасників освітнього процесу, безпосереднє використання відео й аудіофайлів з інтернету без завантаження, можливість виконання різноманітних навчальних завдань і контролю, а також нові можливості передачі знань [6, с. 153].

В. Мізюк досліджувала використання інтернет-технологій в умовах змішаного навчання. У статті «Змішане навчання в умовах сучасної парадигми освіти» автор проаналізував співвідношення використання різних технологій у навчальному процесі. В. Мізюк зазначає, що змішане навчання – «процес набуття учнями знань, умінь і навичок, що супроводжується раціональним поєднанням традиційних та електронних технологій, доцільно організований та планомірно здійснюваний учителем на основі інноваційних технологій». Перевагами використання інтернет-технологій в освіті вчена вважає широкий і різноманітний доступ до інформації, ефективну взаємодію суб'єктів навчання, підвищення самостійної роботи учнів, розвиток творчості, реалізація нових форм і методів

навчання, застосування інноваційних педагогічних технологій, що активізує процес навчання, формування вмінь і розвиток компетенцій [4, с. 115].

Дослідження питання використання інтернет-ресурсів на уроках англійської мови є більш поширеним, згідно з дослідженнями, згаданими вище, Великобританія є першою країною у використанні інтернет-технологій. Учні мають різноманітний доступ до навчальної інформації, автентичного й напівавтентичного матеріалу, подкастів, блогів, соціальних сторінок носіїв мов і медіасторінок англійських державних і приватних видавництв. Специфіку використання інтернет-ресурсів у вивченні англійської мови О. Петрова, Н. Попова, І. Акавець убачають у здійсненні вивчення іноземної мови в обох напрямках навчання – як у класі під керівництвом вчителя, так і в самостійній роботі студентів. Автори статті «Застосування інтернет-ресурсів у навчанні іноземних мов як реалізація основних дидактичних принципів» наголошують на доступності онлайн- та офлайн-матеріалів в інтернеті, які дають змогу перевіряти виконані вправи на правильність без необхідності виходити за межі простору, користуватися різноманітними базами даних, енциклопедичними й довідковими виданнями, а також знаходити носіїв мови, незалежно від часу й місця. Окрім різноманітності вибору аудіо- та відеоматеріалів англійською мовою в мережі Інтернет, у статті згадується важливість пошукової діяльності через пошукове читання та проглядове читання. Пошукове читання передбачає швидке виявлення конкретних даних у тексті або наборі текстів, точне знаходження вказаних даних, таких як числові значення, фактори, характеристики, наукові точки зору або визначення. Проглядове читання, зі свого боку, передбачає вміння розуміти логічну та смислову структуру тексту, виділяти потрібну інформацію щодо визначеної в завданні проблеми [5, с. 85].

А. Коломієць і Ю. Фальштинська виділяють такі переваги використання інтернет-ресурсів у вивченні англійської мови: використання автентичного матеріалу, кооперуюче навчання (учні об'єднуються в дидактичній грі проти комп'ютера), створення комфорт-

ного середовища для сучасного навчання, зменшення психологічного бар'єру в вивченні іноземної мови, використання інтернет-ресурсів, що можливо на будь-якому етапі навчання, доступ до довідково-інформаційної системи [3, с. 103].

Розглянувши попередні дослідження науковців щодо використання інтернет-ресурсів в освіті й у вивченні англійської мови зокрема, можна зробити висновок, що більшість виокремлює позитивні фактори впливу інтернету на освіту. Інтернет-ресурси й технології розширюють можливості вчителя й учня на уроках, урізноманітнюють процес навчання, є джерелом доступу до великої кількості інформації.

Результати. Використання інтернет-ресурсів та інтернет-технологій на уроках англійської мови є поширеним засобом навчання іноземної мови. Завдяки різноманітним інтернет-сайтам і ресурсам учитель може використовувати вже готові завдання для опрацювання й перевірки знань, тренування навичок слухання, читання, письма та навіть говоріння. Використання таких інтернет-ресурсів стає традиційним, тоді як ІІІ (штучний інтелект) – розділ комп'ютерної лінгвістики й інформатики, набирає обертів у використанні в навчанні з кожним днем.

Вивчення попередніх досліджень з використання інтернету в навчанні й на уроках англійської мови зокрема виявило, що інтернет-ресурси здебільшого використовуються для тренування навичок. Інтернет є простором для пошуку та виконання завдань з опрацювання вокабуляру, читання та слухання тексту, рідше для написання листів англійською

мовою й повторення фонем і лексем за носієм мови. Учитель має змогу використовувати навчальні сайти з готовими завданнями. Інтернет-технології та штучний інтелект допомагають створювати нові навчальні програми й ресурси, продукувати дані. Формування дослідницької компетентності учнів передбачає вміння пошуку й аналізу інформації, систематизацію даних, здатність узагальнювати і створювати інтернет-продукт.

У таблиці нижче ми згрупували інтернет-ресурси й інтернет-технології за змістом і функціями використання для формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови.

Таблиця ілюструє, що всі інтернет-ресурси й технології можна використати для формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови. За складністю використання інтернет-ресурсів і технологій їх також можна розділити за віковими особливостями учнів і рівнем знань. Наприклад, інтернет-ресурси з допомогою вчителя можна використовувати в 5–7 класах. У 8–9 класах учні можуть самі застосовувати різноманітні інтернет-ресурси й починати використовувати інтернет-технології згідно з інструкціями вчителя. Учні 10–11 класу мають достатньо знань і навичок для створення власного продукту в інтернеті, використовуючи інтернет-технології та ІІІ.

Сьогодні, зважаючи на виклики й суспільну затребуваність, учитель повинен постійно досліджувати й вивчати нові інтернет-ресурси й технології для навчання, щоб тримати лідерські позиції серед учнів.

Таблиця 1

Використання інтернет-ресурсів та інтернет-технологій на уроках англійської мови

Зміст	Функція використання	Приклади сайтів
Інтернет-ресурси		
Завдання для розвитку навичок читання, слухання, письма й говоріння, вправи на опрацювання лексики та граматики, ідіоматичних структур	Навчання учнів пошуку інформації в текстах, знаходження відповідностей, аналізу, систематизації даних, групування, вибірковості й узагальнення	Learn English/British Council, Randall's ESL Cyber Listening Lab, Test-English
Інтернет-технології		
Завдання для створення презентацій, блогів, сайтів, ігор, буклетів, сторінок соціальних мереж	Навчання учнів вибірковості й узагальнення інформації, програмування й кодування інтернет-продукту	Google додатки, Learning apps, Wordwall, Scratch, Minecraft, Canva, Copilot AI

Висновки. Підсумовуючи проаналізований матеріал, можна зробити такі висновки:

1. Навчання в умовах реформування освіти потребує використання інтернет-ресурсів і технологій на уроках вивчення англійської мови.

2. Інтернет-технології та інтернет-ресурси в навчанні мають переваги, якщо їх використання не перевищує важливість учителя на уроці.

3. Інтернет-ресурси й інтернет-технології потрібно використовувати, зважаючи на вікові особливості учнів і рівень їхніх знань.

4. Формування дослідницької компетентності учнів за допомогою інтернету, починається із середньої школи.

5. Розвиток технологій вимагає сучасного підходу до використання інтернет-ресурсів та інтернет-технологій, зокрема ресурсів з можливостями штучного інтелекту.

У дослідженні відображено вивчення питання використання інтернет-ресурсів та інтернет-технологій на уроках англійської

мови, здійснено аналіз попередніх досліджень, з'ясовано особливості формування дослідницької компетентності учнів через використання інтернет-ресурсів та інтернет-технологій згідно зі змістом і функціями їх імплементації в навчальний процес. Як свідчить аналіз, питання використання інтернет-ресурсів та інтернет-технологій як засобу формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови є недослідженим і вимагає глибшого вивчення. Застосування дослідницької діяльності учнів через використання інтернету на уроках англійської мови підготує фахових випускників-інноваторів зі знанням англійської мови.

У перспективі вбачаємо подальше дослідження питання формування дослідницької компетентності учнів на уроках англійської мови через використання інтернет-технологій і ресурсів з метою створення сучасних методів і прийомів навчання іноземної мови й підготовки випускника, здатного до інноваційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Войтович Н., Найдьонова А. Використання хмарних технологій Google та сервісів Web 2.0 в освітньому процесі : методичний посібник. Київ, 2017. С. 113.
2. Дущенко О. С. Використання інтернету в освіті: досвід зарубіжжя. *Фізико-математична освіта* : науковий журнал. 2016. Вип. 3 (9). С. 35–42.
3. Коломієць А., Фальштинська Ю. Використання інтернет-сайтів на заняттях з іноземної мови. *Наука і освіта*. 2015. Вип. 9. С. 102–105.
4. Мізюк В. Змішане навчання в умовах сучасної парадигми освіти. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія «Педагогіка»*. 2019. Вип. 2. С. 110–118.
5. Петрова О. Б., Попова Н. О., Акавець І. В. Застосування інтернет-ресурсів у навчанні іноземних мов як реалізація основних дидактичних принципів. *Сучасна україністика: наукові парадигми мови, історії, філософії* : збірник статей III Міжнародної наукової конференції. Харків, 17–19 травня 2012 р. Харків, 2012. С. 78–87.
6. Юрійчук Н. Використання інтернет-ресурсів на уроках української мови. *Вісник Національного університету Чернігівський колегіум імені Т. Г. Шевченка*. 2021. Вип. 170–171 (14–15). С. 151–154.

References

1. Voitovych, N., Naidonova, A. (2017). Vykorystannia khmarnykh tekhnolohii Google ta servisiv Web 2.0 v osvitnomu protsesi. [The usage of Google Cloud Technologies and Web 2.0 Services in the Educational Process]. *Metodychnyi posibnyk*. 113 [in Ukrainian].
2. Duschenko, O. (2016). Vykorystannia internetu v osviti: dosvid zarubizhzhia. [Using of the Internet in education: experience abroad]. *Fyzyko-matematychna osvita : naukovyi zhurnal*, 3 (9). 35–42 [in Ukrainian].
3. Kolomiiets, A., Falshtynska, Yu. (2015). Vykorystannia internet-saitiv na zaniattiakh z inozemnoi movy. [The usage of Websites in Foreign Language Classes]. *Nauka i osvita*, 9. 102–105 [in Ukrainian].
4. Miziuk, V. (2019). Zmishane navchannia v umovakh suchasnoi paradyhmy osvity. [Blended Learning in the Context of the Modern Education Paradigm]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: pedahohika*, 2. 110–118 [in Ukrainian].

5. Petrova, O. B., Popova, N. O., Akavets, I. V. (2012). Zastosuvannia internet-resursiv u navchanni inozemnykh mov yak realizatsiia osnovnykh dydaktychnykh pryntsyviv. [The Usage of Internet Resources in Foreign Language Teaching as the Implementation of Key Didactic Principles]. Suchasna ukrainistyka: naukovy paradyhmy movy, istorii, filosofii : zbirnyk statei III Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii. Kharkiv. 78–87 [in Ukrainian].
6. Iuriichuk, N. (2021). Vykorystannia internet-resursiv na urokakh ukrainskoi movy. [The usage of Internet Resources in Ukrainian Language Classes]. Visnyk Natsionalnoho universytetu. Chernihivskyi kolehium imeni TH Shevchenka, 170–171 (14–15). 151–154 [in Ukrainian].

Надійшла 11.08.2025

Прийнята 12.09.2025

Опублікована 15.10.2025